

BO‘LAJAK PEDAGOGLARDA KREATIVLIK KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHDA SUN‘IY INTELLEKT VA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING INTEGRATSIYASI

Dautova Bekposhsha Ergashevna
UrDu tayanch doktoranti

Annotatsiya. Ushbu tezisdagi bo‘lajak pedagoglarda kreativlik kompetensiyasini rivojlantirish jarayonida sun‘iy intellekt va raqamli transformatsiya integratsiyasining ahamiyati yoritilgan. Sun‘iy intellekt vositalari va raqamli texnologiyalar ta‘limni individuallashtirish, ijodiy tafakkurni rag‘batlantirish hamda innovatsion yondashuvlarni shakllantirish imkonini beradi. Shuningdek, pedagogik ta‘lim dasturlarini yangilash, amaliy mashg‘ulotlarni kuchaytirish va kreativ loyihalarni qo‘llab-quvvatlash orqali bo‘lajak o‘qituvchilarning kasbiy mahoratini yuksaltirish yo‘llari taklif etilgan.

Kalit so‘zlar: bo‘lajak pedagog, kreativlik kompetensiyasi, sun‘iy intellekt, raqamli transformatsiya, innovatsion ta‘lim, raqamli savodxonlik, pedagogik integratsiya.

Аннотация. В данной тезисной работе раскрыта значимость интеграции искусственного интеллекта и цифровой трансформации в процессе развития креативной компетентности будущих педагогов. Инструменты искусственного интеллекта и цифровые технологии позволяют индивидуализировать обучение, стимулировать творческое мышление и формировать инновационные подходы. Кроме того, предлагаются пути повышения профессионального мастерства будущих учителей через обновление педагогических программ, усиление практических занятий и поддержку креативных проектов.

Ключевые слова: будущий педагог, креативная компетентность, искусственный интеллект, цифровая трансформация, инновационное образование, цифровая грамотность, педагогическая интеграция.

Annotation. This thesis highlights the importance of integrating artificial intelligence and digital transformation in the development of creativity competence among future teachers. Artificial intelligence tools and digital technologies provide opportunities to individualize learning, foster creative thinking, and shape innovative approaches. Furthermore, the study suggests ways to enhance the professional skills of future teachers through curriculum renewal, strengthening practical training, and supporting creative projects.

Keywords: future teacher, creativity competence, artificial intelligence, digital transformation, innovative education, digital literacy, pedagogical integration.

(8th international scientific and practical conference)

Bugungi kunda ta'lim tizimi ilgari hech qachon kuzatilmagan tezlikda o'zgarib bormoqda. Raqamli transformatsiya va sun'iy intellekt texnologiyalari pedagogik jarayonning ajralmas qismiga aylanib, nafaqat o'qitish usullarini, balki o'qituvchining o'z kasbiy qiyofasini ham yangilashga majbur qilmoqda. Endi zamonaviy pedagog faqat bilim beruvchi emas, balki raqamli muhitda kreativlikni yo'naltiruvchi mentor sifatida maydonga chiqmoqda. Bo'lajak pedagoglar uchun esa kreativlik kompetensiyasi – XXI asrda muvaffaqiyatning kaliti. Chunki aynan kreativ o'qituvchi ta'lim jarayonini jonlantira oladi, o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rag'batlantiradi va yangi g'oyalarni hayotga tatbiq etadi. Ammo bu kompetensiyani rivojlantirish an'anaviy yondashuvlar bilan cheklanib qolsa, kutilgan natijani bermaydi. Shu o'rinda sun'iy intellekt va raqamli transformatsiya imkoniyatlari bo'lajak pedagoglarning kreativ salohiyatini oshirish uchun qudratli vosita sifatida namoyon bo'ladi. Bugun sun'iy intellekt yordamida individual ta'lim yo'llarini belgilash, ijodiy topshiriqlarni avtomatik tahlil qilish, virtual laboratoriyalar orqali yangicha yechimlarni sinab ko'rish imkoniyati mavjud. Bu esa shaxsga yo'naltirilgan ta'lim tamoyillarini yanada kuchaytirib, bo'lajak pedagoglarni kreativlikka yo'naltirishda samarali integratsiyani yuzaga keltiradi.

XXI asr ta'lim jarayoni shiddatli axborot oqimi, texnologik innovatsiyalar va raqamli muhitning kengayishi bilan xarakterlanadi. Bu jarayonda pedagog kadrlar tayyorlash tizimi nafaqat bilim va ko'nikmalarni egallash, balki ularning kreativlik kompetensiyasini shakllantirishni ham ustuvor vazifa sifatida belgilaydi. Ayniqsa, sun'iy intellekt texnologiyalari va raqamli transformatsiyaning ta'lim jarayoniga integratsiyasi bu jarayonni yangi bosqichga olib chiqmoqda. Sun'iy intellekt vositalari o'qituvchilarga innovatsion metodlarni qo'llash imkonini beradi. Masalan, avtomatik tahlil, intellektual tavsiyalar tizimi, adaptiv o'quv dasturlari orqali talabalar individual ehtiyojlariga mos ta'lim olishadi. Bu jarayon bo'lajak pedagoglarni ijodkorlikka undaydi, chunki ular dars jarayonini o'ziga xos, noan'anaviy shaklda loyihalashga o'rganadi. Raqamli transformatsiya esa ta'limning mazmuniy va tashkiliy jihatlarini tubdan yangilashni talab qiladi. Virtual laboratoriyalar, raqamli platformalar, masofaviy ta'lim tizimlari va multimediya vositalari o'quvchilarda yangicha yondashuvni shakllantiradi. Shu orqali bo'lajak pedagoglarda kreativ tafakkur, tezkor qaror qabul qilish, muammoli vaziyatlarni innovatsion yechish qobiliyati rivojlanadi. Sun'iy intellekt va raqamli transformatsiyaning integratsiyasi ta'limni interaktiv, moslashuvchan va shaxsga yo'naltirilgan tizim sifatida shakllantirish imkonini beradi. Bu esa pedagoglik faoliyatida kreativ kompetensiyaning asosi bo'lgan noan'anaviy ta'lim metodlarini yaratish va qo'llash, o'quvchilarning mustaqil fikrlashini qo'llab-quvvatlash, ijodiy loyihalar va startap g'oyalarni ishlab chiqish hamda o'quv jarayonida sun'iy intellekt yordamida ma'lumotlarni tahlil qilish orqali samarali yechimlar topish kabi ko'nikmalarni rivojlantiradi. Shu bois, bo'lajak pedagoglarda

(8th international scientific and practical conference)

kreativlik kompetensiyasini shakllantirish jarayoni endilikda zamonaviy raqamli muhit va sun'iy intellekt bilan chambarchas bog'liq holda olib borilishi lozim. Integratsion yondashuv nafaqat o'qituvchi sifatida ularning professional mahoratini oshiradi, balki innovatsion pedagogik faoliyatni samarali tashkil etishga ham xizmat qiladi.

Bo'lajak pedagoglarda kreativlik kompetensiyasini rivojlantirishda sun'iy intellekt va raqamli transformatsiya integratsiyasidan samarali foydalanish uchun bir qator takliflarni ilgari surish mumkin. Avvalo, pedagogik ta'lim dasturlarini yangilash zarur bo'lib, oliy ta'lim muassasalarida bo'lajak o'qituvchilar uchun sun'iy intellekt, raqamli texnologiyalar va kreativ pedagogika asoslariga oid maxsus fan va modullar joriy etilishi lozim. Shuningdek, amaliy mashg'ulotlarni kuchaytirish orqali virtual laboratoriyalar, simulyatsiyalar, elektron platformalar va loyihaviy ishlar yordamida ijodiy yondashuvni rivojlantirish muhimdir. Ta'lim jarayonida chat-botlar, intellektual test tizimlari, sun'iy intellekt asosidagi o'quv tahlil vositalarini keng qo'llash talab etiladi. Bundan tashqari, bo'lajak pedagoglarning raqamli savodxonligini oshirish, ular tomonidan kreativ kontent yaratish va ta'lim jarayonini raqamli vositalar yordamida boshqarish ko'nikmalarini shakllantirish zarur. Ta'lim muassasalarida talabalarni sun'iy intellektdan foydalanib yangi g'oyalar ishlab chiqishga, amaliy startaplar yaratishga yo'naltirish ham muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga, oliy ta'lim muassasalari, IT markazlari va innovatsion texnoparklar hamkorligida qo'shma dasturlar tashkil etilishi, shuningdek, sun'iy intellekt va raqamli transformatsiyaning pedagogik jarayondagi imkoniyatlarini o'rganishga qaratilgan ilmiy-tadqiqot faoliyatini kengaytirish zarur.

Bo'lajak pedagoglarda kreativlik kompetensiyasini shakllantirish sun'iy intellekt va raqamli transformatsiya integratsiyasiga asoslangan holda samarali kechadi. Bu jarayon ta'limni individuallashtirish, ijodiy tafakkurni qo'llab-quvvatlash, raqamli savodxonlikni oshirish va innovatsion yondashuvlarni rivojlantirishga xizmat qiladi. Shunday ekan, pedagogik ta'limda innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish va kreativ loyihalarni rag'batlantirish kelajak o'qituvchilarining kasbiy mahoratini yuksaltirishning eng muhim omillaridan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Anderson, T., & Dron, J. Integrating artificial intelligence into teaching and learning environments: The future of education in digital society. *Educational Technology Research and Development*, 65(4), 745–762. 2017.
2. Redecker, C. Artificial Intelligence in Education: Challenges and Opportunities for Sustainable Development. *European Journal of Education*, 54(4), 525–537. 2019.
3. Mishra, P., & Koehler, M. J. Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge. *Teachers College Record*, 108(6), 1017–1054. 2006.

4. To‘xtaxo‘jaye, A. Pedagogik texnologiyalar va raqamli transformatsiya. Toshkent: Fan va texnologiya. 2020.
5. Qodirova, D. Kreativlik va innovatsion yondashuvlarni shakllantirish metodlari. Toshkent: Ilm Ziyo Nashriyoti. 2022.

